

Ocenianie - „Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem” w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych 343404, kl. I

Podstawa prawna

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2572 ze zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 poz. 59)

I. Cele oceniania osiągnięć

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej (art. 44b ustawy o systemie oświaty).

II. Ogólne zasady oceniania oraz szczegółowe warunki i sposób oceniania

Przepisy zobowiązują każdego nauczyciela do sformułowania:

- **Wymagania edukacyjne** i nauczyciele obligatoryjnie muszą informować o nich IX;
- **Tryb uzyskiwania wyższej oceny niż przewidywana** – informacja IX;
- **Sposoby sprawdzania wiedzy** (rozmowa, sprawdzian, kartkówka, obserwacja, działanie projektowe – informacja IX

III. Sposoby sprawdzania postępów uczniów

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów powinno odbywać się zgodnie z zasadami wewnątrzszkolnego systemu oceniania. Ocena osiągnięć edukacyjnych powinna dotyczyć przede wszystkim poziomu opanowania umiejętności określonych efektami kształcenia opisanymi w podstawie programowej kształcenia zawodowego z uwzględnieniem kryteriów weryfikacji. Wszystkie oceny obligatoryjnie są jawne dla ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych).

IV. Dostosowanie PZO do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Opis: **Indywidualizacja pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów – zgodnie z opinią lub orzeczeniem Poradni pedagogiczno – psychologicznej.**

Należy każdorazowo dostosować warunki, środki, metody i formy nauczania do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.

Uczeń z dysfunkcją – według zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej

Kryteria oceniania z Technologii gastronomicznej z towaroznawstwem według poziomu opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych

Ocenianie przedmioty zawodowe praktyczne ocenia się na podstawie procentowych wyników cząstkowych w stopniach według powyższych kryteriów, według poniższej skali:

Ocena %

niedostateczny 0%-39%

dopuszczający 40%-55%

dostateczny 56%-74%

dobry 75%-85%

Bardzo dobry 86%-94%

celujący 95%-100%

Tabela. Opisowe kryteria oceniania w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu podstaw z technologii gastronomicznej i towaroznawstwa

Ocena	Kryteria
1 (niedostateczna)	<u>Uczeń:</u> <ul style="list-style-type: none"> • nie rozumie poleceń nauczyciela; • nie zapamiętuje podstawowych pojęć i wiadomości; • odrzuca pomoc nauczyciela i kolegów w trakcie zajęć; • nie wykonuje poleceń, ćwiczeń, prac domowych; • nie uczestniczy w wykonywaniu zadań w zespole; • nie prowadzi zeszytu przedmiotowego i portfolio
2 (dopuszczająca)	<u>Uczeń:</u> <ul style="list-style-type: none"> • częściowo rozumie polecenia nauczyciela; • zapamiętuje podstawowe wiadomości i potrafi je odtworzyć z pomocą nauczyciela; • rozpoznaje, pojęcia i wyrażenia ekonomiczne, nazywa i charakteryzuje z pomocą nauczyciela poznane pojęcia; • wykonuje z pomocą nauczyciela proste polecenia i ćwiczenia; • uczestniczy w wykonywaniu zadań w zespole; • prowadzi zeszyt przedmiotowy i portfolio
3 (dostateczna)	<u>Uczeń:</u> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia i instrukcje; • zapamiętuje podstawowe wiadomości i odtwarza je samodzielnie; • rozumie omawiane zagadnienia; • samodzielnie i poprawnie wykonuje proste ćwiczenia i zadania; • umie zastosować zdobyte umiejętności w praktyce;

	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w wykonywaniu zadań w zespole; • systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy i portfolio
4 (dobra)	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia i instrukcje; • zna omawiane na lekcjach zagadnienia i prezentuje je w sposób logiczny i spójny; • rozumie omawiane na lekcjach zagadnienia i wyjaśnia innym osobom; • potrafi formułować wnioski; • uczestniczy w dyskusjach, przedstawia własną opinię, używa argumentów; • aktywnie uczestniczy w lekcjach; • poprawnie i sprawnie wykonuje ćwiczenia i zadania; • próbuje zastosować zdobyte umiejętności w praktyce; • systematycznie i starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy i portfolio
5 (bardzo dobra)	<p><u>Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien spełnić kryteria jak na ocenę dobrą oraz dodatkowo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada bogate wiadomości z zakresu wszystkich treści nauczania; • wykazuje zainteresowanie dodatkowymi źródłami informacji dotyczącymi omawianych treści nauczania; • samodzielnie poszukuje informacji w różnych źródłach oraz je selekcjonuje; • w sposób twórczy próbuje rozwiązywać problemy; • koordynuje pracę zespołu
6 (celująca)	<p><u>Na ocenę celującą uczeń powinien spełnić kryteria jak na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zdobywa dodatkową wiedzę z zakresu omawianych zagadnień i przekazuje ją innym uczniom; • podejmuje się (indywidualnie lub w zespole) wykonania dodatkowych zadań rozszerzających program nauczania

Nazwa przedmiotu – Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem 90 godz.

Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem– kształcenie teoretyczne klasa I w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych

Proponowany program „ Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem” /jw./

Zalecane materiały i Literatura:

Podręcznik „Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem” Małgorzata Konarzewska

Podręcznik „ Sporządzanie potraw i napojów cz. 2” Anna Kmiołek Gizara

Etap realizacji – klasa I

Cele kształcenia:

Uczeń:

- ☒ definiuje pojęcie żywności;
- ☒ identyfikuje i wymienia surowce wykorzystywane do produkcji potraw ;
- ☒ ocenia organoleptycznie surowce;
- ☒ wymienia metody i techniki wykorzystywane w produkcji gastronomicznej;
- ☒ zna podział warzyw, wymienia warzywa i zna ich zastosowanie;
- ☒ wymienia przetwory z mleka, zna skład przetworów mlecznych;
- ☒ zna budowę i skład jaj;
- ☒ wymienia potrawy z jaj;
- ☒ zna właściwości jaj.

Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem klasa I w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych (90 godz. – 3 godz. tygodniowo).

V. Wymagania edukacyjne z uwzględnieniem efektów kształcenia i kryteriów weryfikacji ujętych w podstawie programowej niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych (kształcenie zawodowe).

Dział programowy: I Charakterystyka towaroznawcza żywności i sposób jej przechowywania				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ POTRAFI				
<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcie żywność; zidentyfikować surowce dodatki do żywności i materiały pomocnicze stosowane w produkcji gastronomicznej zdefiniować „środek spożywczy szkodliwy dla zdrowia” oraz „środek spożywczy bezpieczny dla zdrowia” 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady stosowania dodatków do żywności; sklasyfikować surowce, dodatki do żywności i materiały pomocnicze według różnych kryteriów; omówić rezultaty stosowania żywności funkcjonalnej i wygodnej; sformułować definicje: sortyment, asortyment, 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasady oceny organoleptycznej; określić przepisy znakowania żywności; sklasyfikować żywność wg oznakowania na opakowaniu; wyodrębnić cechy żywności mające wpływ na jakość; scharakteryzować metody oceny 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić sposób przeprowadzania oceny organoleptycznej żywności skorzystać z zasad oceny sensorycznej; ocenić produkt metodą 5 punktową dobrać warunki przechowywania żywności zgodnie z oznakowaniem; 	<ul style="list-style-type: none"> posiada wiedzę i umiejętności z zakresu charakterystyki towaroznawczej żywności i sposobu przechowywania określonego programem nauczania, które samodzielnie i twórczo poszerza, korzystając z różnych źródeł informacji biegle posługuje się zdobytymi

<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować środek spożywczy zafałszowany; • sformułować definicję: <p>ocena organoleptyczna;</p> <ul style="list-style-type: none"> • sformułować zasady (procedury) oceny organoleptycznej żywności • przedstawić warunki przechowywania żywności • wymienić cechy żywności zepsutej 	<p>towar handlowy, jakość towarów, normalizacja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić charakterystyczne cechy organoleptyczne podstawowego asortymentu potraw i napojów; • scharakteryzować sposoby przechowywania różnych grup produktów spożywczych • scharakteryzować zmiany jakie mogą zachodzić w żywności podczas jej przechowywania 	<p>towaroznawczej żywności;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnić żywność ze względu na pochodzenie; • . uzasadnić konieczność przechowywania żywności w określonych warunkach; • zidentyfikować zmiany w przechowywanej żywności; • opisać sposób postępowania ze środkiem żywności, w którym zaszły zmiany podczas przechowywania; • wyjaśnić budowę tłuszczów i ich właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować oznakowania dodatków do żywności • rozróżnić żywność ze względu na trwałość; • ocenić żywność na podstawie jej wartości odżywczej; • dobrać przyprawy do określonej potrawy lub napoju; • dobrać sposoby przechowywania do określonego środka żywności 	<p>wiadomościami i umiejętnościami</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponuje rozwiązania nietypowe
--	--	--	---	--

<p>Dział programowy: II Proces produkcyjny w zakładzie gastronomicznym.</p>				
<p>Ocena dopuszczająca</p>	<p>Ocena dostateczna</p>	<p>Ocena dobra</p>	<p>Ocena bardzo dobra</p>	<p>Ocena celująca</p>
<p>UCZEŃ POTRAFI</p>				

<ul style="list-style-type: none"> wymienić metody i techniki stosowane w produkcji gastronomicznej; opisać sposób gospodarowania odpadami w gastronomii; wymienić wymagania dotyczące odpadów opakowaniowych w gastronomii; wymienić metody utrwalania żywności zdefiniować receptury gastronomiczne; zdefiniować metody i techniki sporządzania potraw i napojów; wymienić zasady racjonalnego wykorzystania surowców w produkcji gastronomicznej; określić pojęcie i etapy procesu technologicznego wyjaśnić znaczenie obróbka wstępna i jej cel 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić pojęcia: utrwalanie i przechowywanie żywności wskazać regulacje prawne dotyczące zasad gospodarowania odpadami w gastronomii; scharakteryzować metody utrwalania żywności, opisać budowę receptury gastronomicznej sklasyfikować metody i techniki sporządzania potraw i napojów zdefiniować zwroty poprodukcyjne; Wskazać możliwość wykorzystania tzw. zwrotów poprodukcyjnych scharakteryzować podstawowe etapy obróbki wstępnej, rozdrabniać surowce różnymi technikami, scharakteryzować pojęcie procesu 	<ul style="list-style-type: none"> nadzorować przestrzeganie procedur dotyczących postępowania z odpadkami; uzasadnić racjonalny sposób wykorzystywania surowców sformułować procedury dotyczące postępowania z odpadkami pokonsumpcyjnymi w zakładzie gastronomicznym; zinterpretować znaki zamieszczone na opakowaniach żywności dotyczące postępowania z opakowaniami; opisać znaczenie receptury gastronomicznej jako dokumentu produkcyjnego i rozliczeniowego; Scharakteryzować metody i techniki sporządzania potraw lub napojów; 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić konieczność kontroli gospodarki odpadami wskazać zależność między zasadą ekonomicznego wykorzystania surowców a procedurami zapewniającymi bezpieczeństwo żywności uzasadnić konieczność właściwej gospodarki odpadami; ocenić różne metody utrwalania żywności; skontrolować sposób gospodarowania odpadami w gastronomii uzasadnić konieczność posługiwania się recepturami gastronomicznymi w procesie ocenić metody i techniki sporządzania potraw lub napojów; 	<ul style="list-style-type: none"> posiada wiedzę i umiejętności z zakresu procesu produkcyjnego w zakładzie gastrologicznym objęte programem nauczania, które samodzielnie i twórczo poszerza, korzysta z różnych źródeł informacji biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami proponuje rozwiązania nietypowe
---	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • zorganizować stanowisko do obróbki wstępnej warzyw • przeprowadzić obróbkę wstępną popularnych warzyw 	<p>produkcyjnego i procesu technologicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • znać parametry podstawowych metod obróbki cieplnej • 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować zmiany jakie mogą zachodzić w żywności podczas poszczególnych procesów obróbki technologicznej; • określić cel i znaczenie poszczególnych etapów • 	<ul style="list-style-type: none"> • dobrać sposoby rozdrabniania surowca do określonej potrawy • określić wpływ obróbki wstępnej na wartość odżywczą • 	
Dział programowy: Warzywa				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ POTRAFI				
<p>zna podział warzyw na podstawowe grupy towaroznawcze oraz ich przedstawicieli</p> <p>znać zasady sporządzania surówek</p> <p>sporządzić oraz przechowywać surówki</p> <p>zabezpieczać warzywa przed ciemnieniem</p> <p>dobierać surowce do podstawowych zakąsek z warzyw</p>	<p>klasyfikować warzywa do grup towaroznawczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzać obróbkę cieplną <p>warzyw zabarwionych chlorofilem, karotenom, kapustnych, strączkowych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. znać zasady oraz dobierać warzywa na surówki 2. znać wielkość porcji i zasady podawania surówek-- potrafić wskazać 	<p>wskazać warzywa, które są dobrym źródłem witaminy C, prowitaminy A, żelaza</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować zmiany zachodzące w warzywach w czasie obróbki cieplnej. • przeprowadzać obróbkę cieplną warzyw zabarwionych antocyjanami i betalainami • znać wartość odżywczą poszczególnych grup warzyw • znać asortyment zakąsek z warzyw 	<p>analizować skład chemiczny warzyw, oraz na jego podstawie określać jego wartość odżywczą</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafić uzasadnić warunki przeprowadzania obróbki termicznej poszczególnych grup warzyw • dobierać i planować ilość warzyw na <p>inne rodzaje i ilości surówek</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafić wykorzystać zjawisko osmozy w 	<p>biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami z zakresu technologii sporządzania ekspedycji potraw i napojów warzyw w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje i rozwiązuje także zadania z zakresu technologii sporządzania i ekspedycji potraw i napojów z warzyw

	przykłady występowania zjawiska osmozy 3. znać i stosować zasady sanitarno- higieniczne przy produkcji zakąsek 4. przechowywać zakąski z warzyw 5. sporządzać wybrane potrawy jarskie	<ul style="list-style-type: none"> określać wpływ obróbki cieplnej na wartość odżywczą potraw znać znaczenie i potrafić zastosować potrawy z warzyw duszonych, 	technologii gastronomicznej <ul style="list-style-type: none"> uzupełniać wartość odżywczą (białkową, witaminową) warzyw dobrać i podać dodatki do potraw smażonych, duszonych i zapiekanych 	wykraczające poza program nauczania danej klasy
--	--	--	--	---

Dział programowy: Ziemniaki				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ POTRAFI				
przeprowadzać obróbkę wstępną ziemniaków <ul style="list-style-type: none"> znać zasady gotowania ziemniaków wymienić alkaloid występujący w ziemniakach 	znać wartość odżywczą ziemniaków <ul style="list-style-type: none"> potrafić podać przykłady zastosowania ziemniaków w produkcji potraw wyjaśnić co to jest solanina i w której części 6. ziemniaków się znajduje	określać rozmieszczenie poszczególnych składników w bulwie ziemniaka <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zjawisko ciemnienia i wymienić sposoby zapobiegania 	wymienić choroby i szkodniki ziemniaków <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować przetwory ziemniaczane wyjaśnić na czym polegają metody zabezpieczania surowców przed ciemnieniem 	posiada wiedzę i umiejętności z zakresu technologii sporządzania i ekspedycji potraw i napojów z ziemniaków objęte programem nauczania, kt biegłe wykorzystuje w rozwiązywaniu problemów zadań teoretycznych i praktycznych <ol style="list-style-type: none"> proponuje rozwiązania nietypowe

--	--	--	--	--

Dział programowy: Mleko i jego przetwory				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ POTRAFI				
Potrafi: 1 sporządzać napoje z mleka słodkiego i fermentowanego 2 przechowywać mleko i przetwory mleczne 3 sporządzać proste potrawy z serów	Potrafi: 1 znać skład chemiczny i wartość odżywczą mleka 2 znać asortyment potraw z mleka i przetworów mlecznych 3 odróżnić śmietanę od śmietanki 4 znać metody utrwalania mleka znać gatunki handlowe mleka, śmietanki i serów	Potrafi: 1 znać wartość odżywczą przetworów mlecznych 2 scharakteryzować metody utrwalania mleka i przetworów mlecznych 3 wyjaśnić znaczenie mleka i przetworów w żywieniu 4 wykorzystać mleko i jego przetwory do sporządzania potraw porównać wartość odżywczą serów twarogowych, podpuszczkowych i topionych	Potrafi: 1 znać mikroflorę mleka pożyteczną i szkodliwą oraz jej wpływ na procesy zachodzące w mleku i przetworach 2 analizować powstawanie wad serów 3 analizować zmiany zachodzące w czasie przechowywania serów	biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami z zakresu technologii sporządzania ekspedycji potraw i napojów mleka i jego przetworów wykonuje i rozwiązuje zadania wykraczające poza zakres materiału z programu nauczania danej klasy

Wymagania na ocenę wyższą obejmują również wymagania na oceny niższe.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej, co nie pozwala na kontynuację nauki w klasie wyższej;
- nie rozumie większości wiadomości z zakresu programu nauczania;
- nie umie stosować nabytej wiedzy;
- nie potrafi zaprezentować zdobytej wiedzy;
- nie utrwała zdobytej wiedzy.

